

MONUMENTENWACHT UTRECHT 2011
IN PERSPECTIEF 2018

MONUMENTENWACHT UTRECHT 2011
IN PERSPECTIEF 2018

BEHOUD VAN GOUD: DE KERNTAAK

MET HET OOG OP DE TOEKOMST VAN ONS VERLEDEN

Woord vooraf

In de economisch turbulente tijd van vandaag brengt de Stichting Monumentenwacht Utrecht het op de toekomst gerichte monumentenbeleid van Rijk, provincie en gemeente als onafhankelijke partner in praktijk. Als bij monumenten tijdig en op het goede moment de juiste maatregelen genomen worden, wordt terugval in kwaliteit voorkomen. Dat concept is de basis van ons succes en van onze voortdurende groei. Monumentenwacht Utrecht wil haar partners in het veld en haar klanten open tegemoet treden: vertellen wat de stichting doet, waarom en hoe. Onze organisatie kent korte lijnen naar partners zoals de provincie Utrecht en vanzelfsprekend naar onze klanten. Persoonlijk contact en maatwerk zijn twee belangrijke pijlers van de wacht. Alle eigenaren van monumenten kunnen rekenen op ons: voor praktische hulp, adviezen en tips. Deze perspectiefnota verwoordt en verbeeldt het karakter van de wacht voor nu en straks. De vier B's van burger, bestuurder, beleidsmaker en bedrijfsleven kunnen zich door deze rapportage op de hoogte stellen van de geschiedenis, ons doel en onze denkwijze voor de komende jaren. Daarop mag iedereen ons aanspreken!

Henk van de Kerk
Voorzitter Monumentenwacht Utrecht

Monumentenwacht Utrecht

Prins Bernhard Cultuurfonds steunt MWU al sinds het jaar van oprichting, in 1974, met de financiering van haar wagenpark.

in perspectief

In 2009 vierde de Stichting Monumentenwacht Utrecht (MWU), die zich inzet voor het behoud van het Utrechtse gebouwde erfgoed, haar 35-jarig bestaan.

Al drieënehalf decennium zet de wacht zich samen met andere partners uit het monumentenveld succesvol in om het verval van cultuurhistorisch belangrijke bouwwerken tegen te gaan. In 2011 markeert MWU nog een mijlpaal: al 25 jaar rekent de provincie Utrecht de activiteiten van de MWU tot haar kerntaken. Ook anno 2011 is dit concrete, fysieke behoud van het erfgoed een integraal onderdeel van de provinciale en gemeentelijke taken ten aanzien van erfgoed.

MWU heeft 2010 gekozen als ijkpunt voor een grondige evaluatie van doelen en maatschappelijk belang. Een eerste beleidsvisie werd in 1992 opgesteld, in 1999 volgde een ondernemingsplan. In 2010 keek MWU diep in de eigen ogen om te zien welke doelstellingen uit de jaren negentig inmiddels zijn behaald, waar MWU nu staat en welke nieuwe uitdagingen zij verwacht voor de komende periode. Deze nota is opgebouwd rond vier kernbegrippen: visie, strategie, ambitie en competentie. Op deze wijze kijkt de notitie terug over de heuvels van het verleden van de wacht, wordt het huidige standpunt vastgelegd en wordt een baken op de horizon gezet.

*“Monumentenwacht is in 35 jaar uitgegroeid tot dé kennisbank van statische en dynamische gegevens van monumenten.”
(erfgoed-professional)*

JAREN ZEVENTIG

1973 • Monumentenwacht opgericht

De stichting stelt zich ten doel door het nemen van preventieve maatregelen mogelijk verval van historische bouwwerken te voorkomen (artikel 2)

1974 • Monumentenwacht Utrecht opgericht

De stichting stelt zich ten doel het verval van cultuurhistorische bouwwerken te voorkomen door het nemen en bevorderen van preventieve maatregelen, zonder daarbij winst te beogen (artikel 2)

• Prins Bernhard Cultuurfonds subsidieert inspectiebussen

1975 • Europees Monumentenjaar: Monumentenwacht ontvangt oorkonde uit handen van Z.K.H. Prins Claus 'als verdienste voor het behoud van de Nederlandse monumenten, met name de zorg voor het onderhoud van historische gebouwen'

“Vooral in de rechtstreekse relatie met de burger in de persoon van monumenteneigenaar speelt de provinciale Monumentenwacht een cruciale rol. Dit is de meest persoonlijke relatie tussen monumentenexpertise en monumentenbezitter. Het is de medewerker van de Monumentenwacht die aan de deur komt en met de eigenaar het onderhoud en de toestand van zijn monument bespreekt. De Monumentenwacht speelt dus een belangrijke rol in het maatschappelijk draagvlak en is belangrijker dan alle brochures, regels, vergunningen etc. In een monumentenstelsel dat dicht bij de burger wil staan en zoveel mogelijk wil dereguleren in sectorale wet- en regelgeving is een goed functionerende monumentenwacht erg belangrijk.”
(Ronald Plasterk, minister van Cultuur, beleidsbrief MoMo)

Visie

MWU is een organisatie met een missie: ‘bouwkundige gebreken tijdig opsporen, in een rapportage vastleggen en waar mogelijk direct herstellen, waardoor grotere schade en vervolgschade, met als gevolg hogere kosten voorkomen kunnen worden.’

Deze kerntaak werd ruim 35 jaar geleden geformuleerd en in de statuten als volgt vastgelegd: ‘de stichting stelt zich ten doel het verval van cultuurhistorische bouwwerken te voorkomen door het nemen en bevorderen van preventieve maatregelen, zonder daarbij winst te beogen.’ ‘Handen op het dak’, dat is een adagium van MWU. Maar de vraag rijst hoe deze lijfspreuk, die het praktische nut van de wacht zo krachtig uitdrukt, in de toekomst gewaarborgd kan worden.

Ministeriële erkenning

In het tweede decennium van de 21ste eeuw is de oorspronkelijke doelstelling nog volledig actueel. Hoe actueel het nut van MWU is, kan geïllustreerd worden aan de hand van een inmiddels 35 jaar oude uitspraak van minister Van Doorn, die nog steeds van kracht is: “De Monumentenwacht voorziet niet in een dringende behoefte, maar in een schreeuwende noodzaak” (Minister van CRM, mr. H.W. van Doorn, 1975). Voormalig minister Plasterk heeft in zijn beleidsbrief uit 2009 voor de Modernisering van Monumentenzorg (MoMo) erkend dat Monumentenwacht de enige organisatie is die periodiek bij monumenten langs gaat en regelmatig eigenaren spreekt.

Betrokkenheid bij monumenten

Onafhankelijk, deskundig en praktisch staan in de top drie van kernwoorden bij zowel beleidsmakers, klanten, professionals op het gebied van monumentenzorg, als bij de wachters zelf. MWU is een doe-organisatie die “zegt wat ze doet en doet wat ze zegt”, zo drukt een klant, die al 20 jaar lid is, het uit. Vooral de uren die de wachters op, in en rond het monument maken, worden hoog gewaardeerd. Specialistische kennis, jarenlange ervaring en geen winstoogmerk zijn unieke pluspunten van de wacht. De persoonlijke benadering en het advies op maat staan ook hoog op de waarderingslijst van klanten.

De persoonlijke betrokkenheid van de wachters bij ‘hun’ monumenten wordt eveneens alom geroemd. Monumenten-

wachters zijn terecht trots op wat ze kunnen en doen. Deze positieve status maakt en houdt het beroep aantrekkelijk. Vooral de werkuren op, in en aan de monumenten worden genoemd als één van de belangrijkste redenen om bij de wacht te werken. Daarnaast beoordelen de wachters hun zelfstandigheid en hun eigen verantwoordelijkheid als een belangrijk aspect van hun werk.

Tot slot wordt het non-profit karakter hoog gewaardeerd. Werken bij een ideële instelling is voor de meesten een bewuste keuze. “Anders was ik wel bij een (restauratie-)aannemer gaan werken”, zo vertelt een wachter die tot de nieuwere lichte behoort. Het werk vergt een brede expertise. Continue scholing hoort daar bij. Een gevlugelde uitspraak onder monumentenwachters is: ‘Monumentenwachter: dat ben je niet, dat word je tijdens het werk.’

KERTAKEN

- bouwkundig inspecteren van cultuurhistorisch waardevolle objecten
- verrichten van kleine noodzakelijke reparaties (wind- en waterdicht achterlaten zonder interventie)
- opstellen van rapportages over de bouwkundige staat van objecten
- uitbrengen van advies over het benodigde onderhoud op korte en middellange termijn

“Haal je medailles met je kerntaak.” (Erfgoed-professional)

Vraaggestuurd

Monumentenwacht is ontstaan vanuit de vraag vanuit de eigenaar, niet vanuit de overheid. Meer dan 35 jaar later is Monumentenwacht nog steeds volledig onafhankelijk en vraaggestuurd. Haar bestaansrecht ligt bij de vraag van de burger. Omdat Monumentenwacht de wisselwerking met de klant belangrijk vindt, zou zelfs nog beter van ‘dialoggestuurd’ gesproken kunnen worden. Monumentenwacht past daarom als geen ander in het huidige tijdsgewricht waarin de burger aangesproken wordt op de eigen verantwoordelijkheid. Toch kan Monumentenwacht niet zonder enige vorm van overheidssteun bestaan. Financiering door externe marktpartijen – op suggestie van de huidige overheid ten aanzien van bezuinigingen op het gebied van cultuur – zou de onafhankelijke positie van MWU in gevaar brengen.

VERSHUIVINGEN IN MONUMENTENZORG

- van restauratie naar instandhouding
- van rijk naar gemeente (decentralisatie)
- van subsidie naar leningen
- van object naar gebied/ensemble (Belvedere, MoMo)
- van tenminste 50 jaar oud naar vervallen van leeftijdsgrens voor ouderdom bij aanwijzing

Preventief

Monitoring in opdracht van het Rijk heeft aangetoond dat de bouwkundige staat van objecten die regelmatig geïnspecteerd worden door Monumentenwacht beter is dan niet bij de wacht aangesloten objecten (zie: Monitor inzake de staat van het gebouwd erfgoed 2009'). Het motto van curatief naar preventief 'voorkomen is beter dan genezen' werkt. De eigenaar voelt zich gesteund en gestimuleerd door het advies van de wacht en neemt zijn verantwoordelijkheid. De restauratiecyclus wordt door de preventieve aanpak aantoonbaar verlengd.

Schadeoorzaken aan monumenten zijn voor 80% te wijten aan verkeerd, onvoldoende of geen onderhoud. 60 tot 70% van restauratie komt voort uit achterstallig en nalatig onderhoud. Monumentenwacht speelt een proactieve rol in het terugdringen van deze schadeoorzaken en het terugdringen van het aantal en de omvang van de restauraties. Preventie is duurzaam, bespaart kosten en stimuleert het behoud van gebouwen die van algemeen belang zijn voor de samenleving. De Rijksdienst bouwt de restauratieregeling sinds 2006 langzaam maar zeker om naar een periodieke instandhoudingsregeling. Over de verschuiving van de rijkszorg van curatief (restauratie) naar preventief (instandhouding) kan MWU kort zijn: zij staat al 35 jaar voor preventieve zorg.

Ook internationaal vindt het concept van Monumentenwacht navolging. Zo erkent UNESCO voor preventieve conservatie, onderhoud en monitoring van monumenten en erfgoed sites schatplichtig te zijn aan Monumentenwacht.

“Maak investeringen in monumenten minder conjunctuurgevoelig. Continuïteit leidt tot instandhouding van monumenten en van vakmanschap.” (uit: Investeren in monumenten, NRF, 2007)

METEN IS WETEN

Cultureel erfgoed draagt bij aan een Mooi Nederland en hoewel dit welzijnsaspect moeilijk in harde cijfers uit te drukken valt, is een aantal aspecten van monumentenzorg wel degelijk meetbaar. Het loont vanuit het algemeen belang en om economische redenen om gemeenschapsgeld in te zetten voor het behoud van monumenten – juist nu. Dat is inmiddels op verschillende manieren bewezen. Immers: meten is weten.

Het Nationaal Restauratie Fonds (NRF) heeft het multiplier-effect van subsidiegeld in monumentenzorg (de opbrengst van iedere euro die aan monumenten gespendeerd wordt, zie: 'Investeren in monumenten', 2007) uitgerekend. En die multiplier is hoog, veel hoger dan bij niet-monumenten.

Een monument is per definitie duurzaam en milieuvriendelijk. Alleen daarom al past de zorg voor oude gebouwen bij de 21ste eeuw. De lange levensduur is een aspect dat geen uitleg behoeft. Opmerkelijker is dat recent onderzoek heeft aangetoond dat gebouwen van vóór 1900 ook zonder isolatiemaatregelen energiezuiniger zijn dan jongere gebouwen. Zelfs de meest geavanceerde gebouwen van de 21ste eeuw kunnen nauwelijks op tegen hun meer dan 100 jaar oudere voorgangers. Monumenten leveren ook een bijdrage aan andere economische aspecten, zoals een positieve bijdrage aan een goed vestigingsklimaat voor bedrijven, een aantrekkelijke woonomgeving, toerisme en recreatie.

IJzersterk merk

Het begrip 'monumenten' wordt langzamerhand vervangen door het bredere begrip 'cultureel erfgoed' en cultureel erfgoed-land is in de ban van MoMo (Modernisering Monumentenzorg). In al dat rumoer is Monumentenwacht een ijzersterk merk gebleken dat staat voor kwaliteit en continuïteit. Behoud van het cultuurhistorisch waardevolle object staat voor de wacht voorop, onafhankelijk van veranderlijke factoren zoals beschermde status, beleid, conjunctuur of discours. Monumentenwacht Utrecht blijft daarom gewoon monumentenwacht heten.

Verscheidene klanttevredenheidsonderzoeken en het Ronde Tafelgesprek in 2010 met klanten tonen dezelfde uitkomsten: MWU scoort op alle onderzoekspunten rapportcijfers tussen de 8 en de 10. Waar de professionele monumentenzorger, zoals beleidsmedewerkers, menen dat het wellicht (of altijd) beter kan, is de klant heel stellig. Er is geen enkele behoefte aan vernieuwingen of veranderingen. MWU wordt ervaren als een stabiele factor in een veranderend Nederland en wordt als betrouwbare partner gezien. MWU ziet zich daarom voor de vraag gesteld: 'Why change a winning team?'

“Monumentenwacht geeft geweldige service. Als je ze belt, staan ze een uur later bij je op de stoep.” (klant, meer dan 20 jaar lid)

KLANTTEVREDENHEIDSONDERZOEK (cijfers 2008)

- voor 100% van de klanten voldoet de dienstverlening tijdens inspectie
- bijna 90% beoordeelt de monumentenwachters als zeer goed en bijzonder vriendelijk
- ruim 80% vindt MWU service- en oplossingsgericht
- bijna 100% is tevreden over de tijd tussen inspectie en het ontvangen van het rapport
- rond 90% score voor leesbaarheid, bruikbaarheid, volledigheid en aanbevelingen van rapportage
- bijna 90% vindt de inspectiefrequentie goed
- ruim 90% volgt aanbevelingen geheel of gedeeltelijk op
- bijna 60% betreft MWU hier geheel of gedeeltelijk bij (en maakt dus gebruik van/heeft behoefte aan aanvullende diensten)
- bijna 70% volgt de aanbevelingen zo spoedig mogelijk of conform de geadviseerde termijn op
- bijna 80% weet dat MWU gesubsidieerd wordt door provincie Utrecht
- bijna 100% vindt de kosten voor MWU 'stimulerend en laagdrempelig'
- ruim 90% beoordeelt de verhouding prijs-kwaliteit goed
- bijna 60% stelt het op prijs inhoudelijk geïnformeerd te worden over monumentenzorg

“Dit werkt goed. In welke vorm dan ook veranderen: ik zou me niet meer thuis voelen”. (klant, al zeker twintig jaar lid)

JAREN TACHTIG

- 1981 • Alle provincies hebben een Monumentenwacht
- 1985 • Nationaal Restauratiefonds opgericht
- 1986 • Decentralisatie: bestuurlijke en financiële verantwoordelijkheid van de Monumentenwacht van het Rijk overgedragen aan provincies, met voor de provincies de verplichting de Monumentenwacht te subsidiëren
 - Provincie Utrecht subsidieert MWU
- 1988 • Monumentenwet 1988
- 1989 • Federatie Stichts Cultureel Erfgoed (FSCE) opgericht; secretariële en financieel-administratieve ondersteuning MWU door FSCE

JAREN NEGENTIG

- 1991 • Archeologische Monumentenwacht opgericht
- 1992 • Eerste beleidsnota Monumentenwacht Utrecht
- 1997 • Invoering Besluit Rijkssubsiëring Restauratie Monumenten
 - Notitie 'Van beleidsnota naar ondernemingsplan'
 - Aanstelling seniorwachter, ter bevordering en waarborging eenheid in wijze van inspecteren
- 1998 • Eerste directeur Monumentenwacht Utrecht
 - Kwaliteitsimpuls Monumentenwacht 'Leren door te doen'
- 1999 • Eerste ondernemingsplan Monumentenwacht Utrecht
 - Invoering aanvullende diensten tegen kostendekkend tarief
 - Eerste tevredenheids- en naambekendheidsonderzoek onder abonnees en eigenaren van monumenten
 - Nieuw rapportagesysteem ingevoerd: eerste inspectie met dak-plattegronden

Strategie

De vraag: 'waarom zouden we veranderen als het blijkbaar zo goed gaat?' staat centraal in discussies over de toekomst van MWU.

Op welke wijze moet MWU met de tijd mee? Wat is het nut en de noodzaak van de stichting anno het tweede decennium van de 21ste eeuw? Welk maatschappelijk belang dient de wachters en hoe kan zij haar rol vervullen in actuele thema's als 'Erfgoed en Ruimte' en 'MoMo'?

De klant centraal

MWU draait in eerste instantie om de klant. Iedere klant heeft een andere verwachting van MWU. De particuliere klant, vaak woonhuseigenaar, wil vooral baas in eigen huis en eigen portemonnee zijn. Hij wil direct contact met de wachters en verwacht een no-nonsense-handen-uit-de-mouwen-mentaliteit. Ook wil hij zelf de regie in handen houden. Het initiatief voor een inspectie, voor tussentijds advies en de beslissing om wel of niet de uitvoering van de adviezen ter hand te nemen en wanneer: de klant betaalt en bepaalt.

Hoewel de klant zoveel mogelijk maatwerk verlangt en het liefst ziet dat de wachters alles kunnen oplossen, is de klant ook realistisch. De klant begrijpt dat wachters eerder huisarts zijn dan specialist.

Meer klanten?

Bijna 40% van alle eigenaren van monumenten in de Provincie Utrecht heeft wel eens gebruik gemaakt van de diensten van de MWU. Ruim 25% is abonnee en maakt structureel gebruik van de gesubsidieerde dienstverlening. Dit betekent dat MWU een kwart van de monumenten op regelmatige basis inspecteert. In het komende decennium zal onderzocht moeten worden op welke wijze de dekking vergroot kan worden. Uiteraard staat dit niet los van de discussie rond de verhouding tussen gesubsidieerde uren en niet-gesubsidieerde uren en de abonnementen-differentiatie. De capaciteit van MWU is direct gerelateerd aan het aantal gesubsidieerde inspectie-uren. De mogelijkheden om binnen de gesubsidieerde uren het aantal monumenten in ons bestand te vergroten is afhankelijk van keuzes die de provincie Utrecht in de komende jaren zal maken.

OVERZICHT OBJECTEN MWU PER CATEGORIE

	Rijk	Gemeente	Overig	Totaal
Openbare gebouwen	43	8	10	61
Verdedigingswerken	43	4	1	48
Kerkelijke gebouwen	195	78	34	307
Objecten in of gedeelten van kerkelijke gebouwen	5	2	2	9
Gebouwen, woonhuizen	818	548	275	1641
Delen van gebouwen of woonhuizen	5	3	0	8
Liefdadige instellingen	9	1	4	14
Agrarische gebouwen	94	48	2	166
Molens en stoomgemalen	10	1	0	11
Weg- en waterwerken	1	0	0	1
Horeca-instellingen	5	1	0	6
Kastelen en historische buitenplaatsen	110	6	4	120
Overige losse objecten	53	10	16	79
Totaal	1391	710	370	2471

Cijfers eind 2009

DIVERS KLANTENBESTAND

- particuliere eigenaren / beheerders monumenten
- stichtingen, verenigingen, kerkbesturen (bisdom)
- (woningbouw)corporaties, vereniging van eigenaren
- overheid (RCE/OCW, provincie, gemeente)
- bedrijfsleven (professionele vastgoedbeheerders)

"Adviseer altijd vanuit het monument, nooit vanuit instanties. Zo blijft je advies onafhankelijk." (ruim 10 jaar directeur van één van de provinciale monumentenwachters)

Verbreding dienstverlening

In 1999 heeft onderzoek uitgewezen dat de klant behoefte heeft aan aanvullende diensten. MWU streeft ernaar om de dienstverlening nauw aan te laten sluiten bij de wensen van de klant. Daarom leeft de wens om de dienstverlening meer te differentiëren.

Deze differentiatie biedt nog meer kansen. Door product- en functiedifferentiatie zijn er betere doorgroeimogelijkheden voor medewerkers. Bovendien worden bedrijfsrisico's door meer gedifferentieerde inkomstenbronnen gespreid en is de stichting hierdoor minder kwetsbaar in laagconjunctuur.

*“Zonder aanvullende dienstverlening worden wachters die verder willen, gedwongen om naar een andere baan uit te zien.”
(directeur van één van de monumentenwachters)*

BEHOEFTERAMING VAN KLANTEN IN 1999: AANVULLENDE DIENSTEN

- kostenindicatie (56%)
- advies MJOP (44%)
- advies materialen (43%)
- inspectie tijdens restauratie- of onderhoudswerkzaamheden (32%)
- inspectie na restauratie- of onderhoudswerkzaamheden (29%)

“Schoenmaker blij bij je leest’, hoeft niet te betekenen dat je je als organisatie niet verbreedt en ontwikkelt.” (erfgoed-professionaal bij nationaal fonds voor financiering van onderhoud en restauratie van monumenten)

Monumentenwacht Utrecht plus

Sinds tien jaar worden aanvullende diensten tegen niet-gesubsidieerde tarieven aangeboden. MWU heeft de afspraak met de provincie gemaakt om aanvullende diensten tegen gesubsidieerd tarief duidelijker te scheiden van de kerntaak en onder te brengen in een BTW-plichtige bedrijfsstructuur. Daarom worden in 2011 concrete stappen gezet om een BV op te richten voor de aanvullende werkzaamheden. Transparantie bij het inzetten van subsidiegeld en het waarborgen dat subsidie dáár terecht komt waar door de verstrekker bedoeld, is de belangrijkste drijfveer.

“Transparantie, transparantie, transparantie. Ik kan het niet vaak genoeg zeggen. Wees helder in welke dienst je levert, voor welk geld, vanuit welke positie.” (directeur van één van de monumentenwachters)

DIENSTVERLENING

Kernproduct met subsidie

- standaardinspectie op basis van afgesproken frequentie per categorie, calamiteitreparatie water- en winddichtheid, rapportage met standaard dak-plattegrond, risico-inventarisatie, inspectieplan, aanvullend beeld- en informatiemateriaal
- kleine inspectie: nalopen kritische bouwonderdelen, monitoren van staat van onderhoud, calamiteiten oplossen, compacte rapportage

Aanvullende dienstverlening zonder subsidie

- op basis van het hersteladvies een werkomschrijving maken
- instructie/begeleiding van derden die werk uitvoeren
- beoordelen van de kwaliteit uitgevoerd reparatie- en onderhoudswerk
- opstellen meer-jaren-onderhouds-plan
- opstellen subsidie-aanvragen

Nog meer differentiatie

Behalve de vernieuwingen op het terrein van de aanvullende diensten heeft MWU ook de kerntaken zelf tegen het licht gehouden. In de structuurvisie van de Provincie Utrecht wordt het belang van erfgoed en monumentenzorg voluit erkend. In de evaluatie en actualisatie van de Cultuurnota 2009-2012 ‘cultuur is kracht’ met als ondertitel ‘samen maken we Utrecht mooier’ wordt geconcludeerd dat MWU succesvol is en dat de steun gecontinueerd wordt. MWU is zich bewust van de verantwoordelijkheid en de rol van de overheid en denkt voortdurend mee hoe met behoud van kwaliteit de kerntaken zo efficiënt mogelijk ingevuld kunnen worden. Zo is er al geschoven met de frequentietijd in relatie tot het type object. Bijvoorbeeld: woonhuizen worden minder vaak geïnspecteerd dan kerken.

Daarnaast wordt gekeken naar de differentiatie van abonnementssoorten in *light*-abonnements of juist een *plus-pakket*. Verscheidenheid in abonnementsvormen biedt meer flexibiliteit aan de abonnees, waardoor MWU beter kan inspelen op de verschillen in vraag van de klanten. Bovendien biedt dit mogelijkheden om inspectietijd anders te verdelen.

Binnen de differentiatie-discussie past ook de discussie over het differentiëren van de rapportage. Hoe meer doelen de rapportage moet dienen hoe tijdrovender het is om de rapportage te maken. Natuurlijk moeten bij een eerste inspectie alle bouwkundige aspecten volledig in kaart worden gebracht en beschreven. Maar daarna wil MWU vooral goed kijken naar de vraag van de klant. Iedere klant streeft een ander doel na met de inspecties en moet bij MWU terecht (blijven) kunnen. MWU wil een stroomschema opstellen met daarin alle diensten met bijbehorende tarieven, zodat de klant snel inzicht krijgt in wat er kan en een indicatie krijgt van de kosten. Met behulp daarvan kan vervolgens een stappenplan op maat gemaakt worden.

GEBRUIK RAPPORTAGES

- inzicht bouwkundige staat
- termijnplanning onderhoud
- onafhankelijke vaststelling bouwkundige staat bij aanvraag monumentenvergunning en/of subsidieverzoek
- basisdocument voor offerte aannemer
- onderdeel van aanvraag financiering NRF/fiscale aftrek

“Bij de beoordeling van plannen voor monumenten maken wij als monumentencommissie vaak gebruik van de rapporten van MWU. Het geeft ons inzicht in de daadwerkelijke staat van een pand, die door eigenaren en hun aannemers vaak te somber wordt voorgespiegeld.” (restauratiearchitect van de grootste monumentencommissie van de provincie Utrecht)

Samenwerken

MWU beschouwt de provincie Utrecht als haar belangrijkste partner: niet alleen vanwege de subsidierelatie, maar ook als inhoudelijke gesprekspartner. Niet voor niets komt deze notitie uit in het jaar waarin de provincie MWU 25 jaar subsidieert. In de statuten is deze relatie al meer dan 35 jaar kraakhelder geformuleerd. MWU stelt in de statuten in artikel 3 dat zij haar doel (het verval van cultuurhistorische bouwwerken voorkomen [...]) tracht te bereiken door: “het gevraagd en ongevroegd uitbrengen van adviezen aan het provinciaal bestuur en derde(n) en het leveren van bijdragen aan de voorbereiding en uitvoering van het provinciaal monumentenbeleid”. MWU zal zich sterk maken om ook voor de komende tien jaar deze vruchtbare relatie te behouden en waar nodig te versterken. MWU onderhoudt daarnaast nauwe banden met gemeenten, die regelmatig MWU vragen hun gemeentelijke monumenten

te inspecteren en/of een nulmeting uit te voeren. Waar het steunpunt (LEU/STAMU) de gemeenten op weg kan helpen in erfgoedbeleid, zo is MWU dé aangewezen partner voor het adviseren op gebied van concreet behoud en beheer. MWU is bovendien voor steeds meer gemeenten een alternatief voor subsidieverlening. Bij aanwijzing van een pand als beschermd gemeentelijk monument vergoeden gemeenten de abonnementskosten, de eerste inspectie en/of nulmetingen, zodat de gemeenschapsgelden zo eerlijk mogelijk over alle gemeentelijke monumenten verdeeld kunnen worden. Zo kan iedere eigenaar met een zekere regelmaat op ondersteuning bij de instandhouding van zijn monument rekenen. MWU neemt gemeenten werk uit handen – er hoeft immers geen capaciteit in huis te zijn voor het toepassen van een subsidieverordening – en wijst de eigenaren op weg in ‘monumentenland’. Het blijft een aanbod: eigenaren zijn vrij om wel of niet van het aanbod van hun gemeente gebruik te maken. Zo bewaakt MWU haar onafhankelijke relatie met de klant.

Bovendien zijn de contacten met collega-monumentenzorgers zoals de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed (RCE), Nationaal Restauratie Fonds (NRF), Landschap Erfgoed Utrecht (LEU), Welstand en Monumenten Midden-Nederland (WMMN), Steunpunt Archeologie en Monumenten Utrecht (STAMU) en natuurlijk de eigen Vereniging Monumentenwacht Nederland (VMN) en collega-wachten cruciaal. MWU wil deze banden aanhouden en waar nodig versterken. Zeker bij problemen die het objectniveau overstijgen is het zaak om samen op te trekken.

Ondanks alle vormen van samenwerking is het voor MWU uiterst belangrijk dat zij haar onafhankelijke positie behoudt en haar kwaliteit kan blijven waarborgen. De MWU is geen verlengstuk van de overheid of van de (restauratie-)aannemerswereld. Monumentenwacht is er in de eerste plaats voor de eigenaren en voor de monumenten. Al het andere komt daarna.

VOORBEELDEN GRENSOVERSTIJGENDE OBJECTEN

MWU werkt graag samen met de koepel MWN en haar zusterinstellingen. Voor de RCE zijn onze gegevens gebruikt voor de 'monitor gebouwd erfgoed 2009', dat is een landelijk overzicht van de staat van onderhoud van rijksmonumenten. In de provinciale grensstreek Vallei-Veluwe werkt MWU nauw samen met MW-Gelderland bij het ondersteunen van de fusieparochie aldaar. De nationale aandacht voor de Nieuwe Hollandse Waterlinie vertaalde zich in 2010 in een opdracht van de gemeente Utrecht om de staat van onderhoud van de gemeentelijke forten in kaart te brengen.

Veel Verenigingen van Eigenaars die huizen in een monumentaal pand zitten met 'de handen in het haar' als het gaat om haar leden te overtuigen van de noodzaak van preventief onderhoud en tijdig reserveren. MWU biedt steun in de rug. Met de herbestemming van schoolgebouwen en kerkelijke of industriële monumenten groeit de vraag om onafhankelijke en deskundige ondersteuning.

"Om de vitaliteit van onze kerken te waarborgen is Monumentenwacht onze vanzelfsprekende partner geworden bij monitoring, instandhouding en onderhoudsplanning van onze gebouwen".

(bestuurslid fusieparochie van 10 Amersfoortse RK-kerken)

"Ik promoot de Monumentenwacht al jaren. Ik werk nu meer dan 15 jaar vanuit mijn werk met de wacht samen. Maar ook privé ben ik een warm pleitbezorger van Monumentenwacht. Als eigenaar van een monument zitten de wachters bij mij op het dak. Mijn wensen als klant sluiten naadloos aan op wat de wacht biedt. Ook al zou ik wat 'nazorg' niet verkeerd vinden: bel me maar op na een half jaar met de vraag: en, heb je al wat met het rapport gedaan?"
(erfgoed-professional)

Modernisering Monumentenzorg (MoMo)

In een veranderend monumentenveld vraagt MWU zich af wat dit voor gevolgen kan hebben en kansen kan bieden voor haar organisatie. MWU bekijkt de vernieuwingen in regels en beleid vanuit een 35-jarig perspectief en constateert dat de wacht al 35 jaar ‘MoMo-proof’ genoemd mag worden. MWU kan en wil daarom een aanzienlijke bijdrage leveren aan de uitvoering van het MoMo-beleid, dat naadloos aansluit op de uitgangspunten van MWU.

MoMo Pijler I

De eerste pijler van MoMo om meer gebiedsgericht monumentenzorg te bedrijven en cultuurhistorie vaster te verankeren in ruimtelijke ordening bouwt voort op het Belvederebeleid van 1999. Provincie en gemeenten zijn verplicht om te zorgen voor een ‘goede ruimtelijke ordening’, waarbij ook cultuurhistorie gewaarborgd is. MWU constateert dat zij zich traditioneel inzet en zal blijven inzetten voor het behoud van het object. Ogenschijnlijk kan zij geen bijdrage leveren aan pijler 1, maar niets is minder waar. Ieder ensemble is immers opgebouwd uit objecten. Zonder object geen ensemble: geen buitenplaats zonder groen, geen straatgevel zonder huizen, geen waterlinie zonder fort. MWU kan daarom wel degelijk een rol spelen in het halen van doelstellingen binnen het veld van ruimtelijke ordening.

Bovendien neemt Monumentenwacht haar verantwoordelijkheid door de verbreding van haar taken. MWU wil de integrale inspectie van ensembles, zoals bijvoorbeeld alle op een buitenplaats beschermde onderdelen inclusief de groene monumenten, hoog op haar agenda zetten. De oprichting van de Groene Monumentenwacht in 2010 maakt onderdeel daarvan uit.

MoMo Pijler 2

Veel uitgangspunten van de Monumentenwet 1988 staan in pijler 2 van MoMo opnieuw centraal: deregulering en decentralisatie, vereenvoudiging van procedures, delegatie van verantwoordelijkheden en vergroting particulier initiatief. De wijzigingen van de Monumentenwet 1988 en de Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB 2011) op het gebied van cultuurhistorie in ruimtelijke ordening en vergunningsvrij onderhouden en bouwen in, aan en rond monumenten en binnen beschermde dorps- en stadsgezichten vragen op een paar punten de aandacht van Monumentenwacht.

Deze wijzigingen betekenen een terugtrekkende overheidsbevoegdheid met betrekking tot het onderhoud en het interieur van monumenten. Het omgevingsvergunningsvrij maken van wijzigingen van onderdelen van het interieur die ‘vanuit het oogpunt van monumentenzorg geen waarde hebben’ betekent dat de monumenteneigenaar zelf moet bepalen of, en zo ja welke monumentwaarde zijn interieur heeft en of zijn werkzaamheden onder onderhoud vallen.

Monumentenwacht is van mening dat haar reguliere advies-taak over het onderhoud van monumenten – die zich overigens niet tot de buitenkant beperkt – als instrument ingezet kan worden om eigenaren te helpen deze vragen te beantwoorden. Monumentenwacht beschouwt het oprichten van de Interieurwacht als een belangrijke aanvulling op haar diensten om de eigenaar een steun in de rug te kunnen bieden nu die steun vanuit de overheid dreigt weg te vallen.

“Monumentenwacht is na RCE de grootste organisatie in Nederland op het gebied van Monumentenzorg.” (erfgoed-professional op rijksniveau)

MoMo Pijler 3

MWU ziet een belangrijke rol voor zich weggelegd ten aanzien van pijler 3: herbestemmingen. Dit zijn doorgaans lange trajecten en in de tussentijd wordt er weinig of geen zorg aan de her te bestemmen panden besteed. MWU biedt hiervoor sinds jaar en dag de zogenaamde ‘mottenballenregeling’ aan: tijdens de planvorming houdt de wacht een pand wind- en waterdicht en zo wordt teloorgang en verlies van monumentale waarden voorkomen. MWU juicht het toe dat het Rijk van plan is om subsidie te gaan verstrekken voor een plankostenregeling en een wind- en waterdichtregeling bij de herbestemming van monumenten.

SPECIALISTEN OF GENERALISTEN?

Monumentenwacht speelt in op alle ontwikkelingen in monumentenland en specialiseert zich steeds meer. Er is behalve de ‘gewone’ wacht een archeologische wacht, een groene wacht en in twee provincies al een interieurwacht. In plaats van de standaardinspectie worden er steeds meer gespecialiseerde diensten en expertises aangeboden. In deze tijd is een multidisciplinaire benadering gewenst. Bij de inspectie van een buitenplaats voldoet de basisinspectie allang niet meer en wordt erkend dat alle adviezen op elkaar afgestemd moeten worden. Een eik of beuk van grote cultuur- en natuurhistorische waarde kan een bedreiging vormen voor het gebouwde monument. Verschillende expertises komen dan samen om een integraal advies te geven over de aanpak van het behoud en beheer van (zo mogelijk) beide monumenten.

*“Monumentenwachters zijn hoogopgeleide loodgieters, timmerman, noem maar op.”
(klant)*

Ambitie en competentie

MWU denkt dat ze op het gebied van deskundigheid, onafhankelijkheid en duurzaamheid belangrijke troeven in handen heeft om haar positie ook in het komende decennium te kunnen handhaven. Ze heeft een enorme technische expertise in huis, die nog groeit, terwijl die bij de overheid juist afneemt. De wacht is nog lang niet klaar, de noodzaak is onomstreden en de vraag neemt alleen maar toe.

Ultiem doel

Monumentenwacht heeft als doel zoveel mogelijk cultuurhistorisch waardevolle gebouwen voor verval te behoeden. De afgelopen tien jaar is het aantal abonnees gestaag gegroeid. Ultiem doel is om alle 10.000 monumenten in de provincie Utrecht in elk geval eenmaal te inspecteren. Er staan momenteel 3.388 monumenten bij MWU geregistreerd. 100% dekkingsgraad binnen nu en tien jaar is natuurlijk geen reëel doel binnen de huidige beleids- en subsidiekaders. Het is voor MWU echter wel belangrijk om de kerntaak veilig te stellen én groei te beogen.

MWU HEEFT GROEI BEREIKT DOOR

- subsidie
- meer teams
- hogere productiviteit (meer declarabele uren)
- efficiënter werken (adagium 'sober en doelmatig' heeft uiterste bereikt)
- mond-tot-mondreclame
- positieve aanbevelingen van partners, zoals RCE, NRF, WMMN en gemeenten
- aanvullende diensten

Wensenlijst afgevinkt

In het ondernemingsplan van MWU van 1999 stonden begrippen als professionalisering, verbetering van communicatie, kwaliteitsverbetering, meer efficiëntie en flexibilisering centraal. In die nota werd op alle terreinen van de organisatie (werkvoorbereiding, rapportage, werkplekken, werkverdeling, Arbo-eisen, scholing, etc.) een flinke waslijst aan wensen neergelegd. Ruim tien jaar later is de conclusie dat de organisatie zich precies heeft ontwikkeld langs de lijnen die in 1999 zijn uitgezet. Het oorspronkelijke uitgangspunt van MWU van

zelfstandig opererende teams met eigen verantwoordelijkheden is daarbij behouden. En de wens van de klant staat als hoogste in het vaandel.

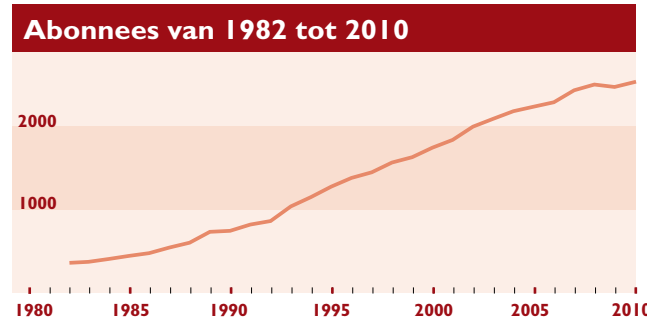
De groei van het aantal abonnees heeft zich in een continue stijgende lijn voltrokken. Dat heeft geresulteerd in een structurele uitbreiding van de inspectiecapaciteit met in totaal acht teams. Periodiek werkoverleg en functioneringsgesprekken zijn normale gang van zaken. Net als het behalen van extra diploma's, meer flexibiliteit in de teams en het werken volgens digitale rapportagesystemen. De inspectiefrequentie is variabel naar type object en de staat van onderhoud.

De interne en externe communicatie is met de komst van persoonlijke visitekaartjes en mobiele telefonie vergemakkelijkt en verbeterd. De klant weet 'zijn wachter' nu altijd te vinden, net als de directie en de medewerkers. De uitkomsten van een inspectie vindt de eigenaar terug in een rapport met concrete hersteladviezen, een prioriteitenlijst, een dak-plattegrond en aanvullend beeld- en informatiemateriaal.

De actielijst van tien jaar geleden is vervuld, maar intussen zijn eisen en wensen ook al weer veranderd. In de afgelopen tien jaren zijn de (Arbo-)regels en daarmee werkgevers- en bedrijfsrisico's fors toegenomen. Ook worden meer eisen gesteld aan flexibilisering van de inzet van personeel. Bovendien vergt verdere automatisering doorlopend aandacht.

Prestatieafspraken gehaald

Met de provincie zijn prestatieafspraken gemaakt. De provincie legt daarbij de nadruk op het maatschappelijk effect van de subsidiebijdrage en klanttevredenheid. Ook zijn er duidelijke afspraken over het gemiddelde aantal inspectie-uren per medewerker. Deze zijn vanaf 2002 jaarlijks structureel verhoogd. Het aantal overeengekomen declarabele uren wordt in principe (indien zich geen calamiteiten voordoen) elk jaar gehaald. Naast deze kwantitatieve afspraken verwacht

de provincie een continue kwaliteitsbewaking, een verdere professionalisering van de inspectierapportage en een uitbreiding van de voorlichting en advisering aan particulieren. Aan al deze aspecten is de afgelopen jaren hard gewerkt en er zijn grote stappen voorwaarts gezet.

"Ik verbaas me er altijd over hoeveel je voor klanten kan betekenen en hoeveel werk er nog te doen is. Het werk is nooit klaar!" (directeur van één van de monumentenwachten)

In 2010 gaf MWU een nieuwe publieksfolder uit.

Competentie van wachters

Bij de wacht draait alles om de wachters. En die hebben zich de afgelopen 10 jaar enorm ontwikkeld. Ze zijn gemiddeld hoger opgeleid en hebben een omvangrijker takenpakket gekregen. Voorheen waren er eerste en tweede wachters, nu is er meer differentiatie in functies. Wachters worden behalve op kwaliteit ook steeds meer beoordeeld op het aantal declarabele inspectie-uren.

De wachters van MWU zijn trots op hun werk en op hun wacht. Ze zijn zich bewust van wat er inmiddels bereikt is. MWU heeft als eerste wacht in Nederland de nieuwe rapportagesystematiek ingevoerd en scoort ruim voldoende tot goed in kwaliteit van inspecties, rapportage, werk uitgevoerd aan monument en klantgerichtheid.

Door de verbreding van de diensten is er ruimte voor doorgroeien binnen de organisatie. Senioren kunnen (langer) blijven. Senioren- en gedeeltelijk arbeidsongeschikten krijgen kansen bij interne ontwikkelingen, maar zijn ook gewilde kandidaten bij externe partijen (ROC's, gemeenten), bij educatie, helpdesks, doorgroeien als adviseur en aanvullende dienstverlening. Door vertrek, aanwas en doorgroei-beleid is de leeftijdsopbouw van het huidige team Utrechtse wachters evenwichtig. Kennis- en ervaringsoverdracht wordt door teamwerk gewaarborgd.

Belangrijkste kanttekening bij al deze ontwikkelingen is dat niet iedereen de capaciteiten of ambities heeft om door te groeien. Ook hiervoor dient aandacht te blijven.

"Ik heb vooral met de praktijk te maken. Ik noem het 'Boer zoekt instantie'. Het is voor een leek enorm moeilijk om thuis te geraken in de rimboe van monumentenzorg – en voor ons als gemeente is het ook lang niet altijd eenvoudig om hierin de weg te wijzen. MWU helpt daarin." (medewerker monumentenzorg kleine gemeente)

DE KLANT OVER DE WACHTERS: DE GROOTSTE PLUSPUNTEN

- vriendelijk, punctueel, eerlijk, betrouwbaar, onafhankelijk, regelmatig, zinvol, handige tips, controle bereid, vraagbaken, kleine problemen direct verholpen, handig, deskundig, netjes
- continuïteit van eerste wachter: betrouwbaar, vast aanspreekpersoon, uitstraling van MWU als degelijk bedrijf
- monumentenwachters doen wat ze zeggen/zeggen wat ze doen

“Geen vreemden aan mijn dak.” (klant)

Directie en bestuur

De directie ziet zich voor de taak gesteld om de ingezette professionalisering verder vorm te geven, met name ten aanzien van nieuwe aanvullende diensten en bijbehorende organisatiestructuren. Er wordt geconstateerd dat de van oudsher sterke betrokkenheid van het bestuur met de dagelijkse gang van zaken op de werkvloer, de laatste jaren wat afgenomen is. De verwachting is dat het bestuur de komende jaren meer op afstand zal komen te staan en de dagelijkse leiding nog enkel het terrein van de directie zal zijn.

Hierbij past een verdere delegatie van taken ten aanzien van facilitaire taken, financiën, P&O, verzekeringen etc. Bij deze verzakelijking is het belangrijk de positief gewaardeerde betrokkenheid die de huidige organisatiestructuur kenmerkt, niet uit het oog te verliezen. Daarnaast is het (als vertegenwoordiger van de organisatie) zichtbaar zijn voor de buitenwacht belangrijk. Het is de afgelopen jaren duidelijk geworden dat nut en noodzaak van MWU telkens opnieuw onder de aandacht gebracht moet worden.

Er is een aantal competenties vastgelegd in de statuten van MWU, waaraan de bestuursleden moeten voldoen: deskundigheid op gebied van monumentenzorg, management, personeelszaken, PR en Marketing, juridische zaken, openbaar bestuur, financiën en vakinhoudelijke kennis. Geconstateerd kan worden dat het huidige bestuur hieraan in ruime mate voldoet. Er is op dit moment een evenwichtige mix tussen vakmensen met doorgaans lange ervaring op het gebied van monumentenzorg en bestuursleden die hun sporen buiten het vak verdiend hebben, als jurist of bankier. Dit betekent dat het bestuur zowel vakinhoudelijk als beleidsmatig ingezet kan worden als klankbord en adviseur van de directie.

Bedreigingen

MWU ziet anno 2011 de terugtrekkende overheidssteun als belangrijkste bedreiging voor het continueren van haar kerntaak en het waarmaken van haar ambities. Het vanaf 2009 niet meer indexeren van het subsidiebedrag vormt al een directe bedreiging voor het uitvoeren van de kerntaak. Zelfs het gelijk blijven van de steun is dus al een belemmering van de doelstelling van MWU. Immers: ondanks de continue groei wordt momenteel nog maar een kwart van alle monumenten geïnspecteerd. MWU zoekt naar middelen om meer te kunnen doen met evenveel capaciteit, zoals bijvoorbeeld het terugbrengen van de inspectiefrequentie, een hogere productiviteit en differentiatie in diensten en tarieven. De mogelijkheden zijn echter beperkt, omdat de afgelopen tien jaar op dit gebied al veel bereikt is. De vraag is hoeveel hierin nog behaald kan worden zonder verlies van kwaliteit. Bijvoorbeeld: frequentie van inspectie verlagen betekent per inspectie meer werk ter plekke en dus een langere inspectietijd. De tijdswinst is relatief. Er zijn beperkte mogelijkheden om inspectietijd én frequentie tegelijkertijd omlaag te brengen. De kernvraag blijft: welke frequentie (met een differentiatie per categorie) is het meest effectief?

Er zijn ook andere manieren van werken gezocht, zoals het uitvoeren van solo-inspecties. Het inzetten van solowachters kan maar in een enkel geval. Bij het werken op (grote) hoogte levert dat veiligheidsrisico's op die ook door de wetgever als onaanvaardbaar worden beoordeeld.

MWU beschouwt andere vormen van financiële ondersteuning dan van de overheid, stichtingen en fondsen als onmogelijk. Het bestaansrecht van MWU wordt juist ontleend aan haar onafhankelijke positie. Deze positie mag niet in gevaar gebracht worden door verbintenissen in welke vorm dan ook met marktpartijen.

“Zonder subsidie zouden veel klanten afhaken.” (erfgoed-professional, lid van de grootste monumentencommissie van de provincie Utrecht)

MWU-AMBITIES OP EEN RIJ

- behoud van goud: de kerntaak
- onafhankelijkheid waarborgen: initiatief blijft bij eigenaar liggen
- door differentiatie meer monumenten bereiken met evenveel middelen
- door differentiatie meer betekenen voor monumenten(eigenaren)
- continuering en waarborging huidige kwaliteit
- behoud klantvriendelijkheid en betrokkenheid
- kwaliteit gaat vóór kwantiteit
- geleide groei realiseren
- samenwerken met name ten aanzien van provincie-overstijgende klanten/objecten
- **niet bezuinigen op kerntaken, niet in geld, niet in middelen, niet in mankracht, niet in kwaliteit, niet in opleiding**

“Als ’t duurder wordt, laat het basispakket intact. Maak de inspecties niet duurder.” (trouwe klant)

ACTIEPROGRAMMA 2011-2018

MWU gaat in de komende periode

- aanvullende dienstverlening binnen vaste kaders brengen
- differentiatie diensten en producten nader uitwerken
- stroomschema (stappenplan) opstellen met een compleet overzicht van alle diensten met bijbehorende tarieven
- antwoord geven op de vraag: specialiseren of ‘huisarts’ blijven?
- inspelen op veranderingen in monumentenzorg (MoMo)
- statuten en reglementen van stichting en bestuur tegen het licht houden

JAREN NUL

- 2000 • Op verzoek van provincie Utrecht meer aandacht voor gemeentelijke monumenten
- 2002 • Gouden Medaille Beurs Leipzig voor excellente betekenis van Monumentenwacht voor de Europese monumentenzorg
 - Nieuwe prestatieafspraken met provincie: budgetsubsidie vervangt formatiesubsidie
- 2004 • Monumentenwacht wint EuropaNostraprijs voor het concept Monumentenwacht en voor instandhouding Cultureel Erfgoed en internationale voortrekkersrol daarin
 - Erelid Monumentenwacht Berlijn
- 2006 • Invoering Besluit Rijkssubsidiëring Instandhouding Monumenten (BRIM)
 - FSCE (Federatie Stichts Cultureel Erfgoed) gaat op in Landschap Erfgoed Utrecht (LEU)
 - Ontvlechting MWU – FSCE/LEU
- 2007 • Regeling rijkssubsidiëring wegwerken restauratieachterstand
- 2009 • Beleidsbrief Modernisering Monumentenzorg
 - Eerste monitor gebouwd erfgoed door de Monumentenwacht aangeboden aan de Tweede Kamer
 - 35 jaar ondersteuning door Prins Bernhard Cultuurfonds

JAREN TIEN

- 2010 • Groene Monumentenwacht opgericht voor 1300 beschermde groene monumenten
 - Interieurwacht in oprichting
- 2011 • Provincie Utrecht 25 jaar vanzelfsprekende partner van MWU

TOEKOMST MWU
BEHOUD VAN GOUD
DE KERNTAAK

Conclusie

De afgelopen tien jaar heeft MWU veel bereikt. Belangrijke doelen zijn gehaald en nieuwe doelen zijn geformuleerd. MWU is aantoonbaar professioneler dan een decennium geleden.

Er zijn heldere speerpunten geformuleerd voor de komende periode. Het behoud van de kerntaak, die als het 'goud' van Monumentenwacht wordt gezien, staat daarin voorop. MWU zal zich daarom de komende periode sterk maken om te voorkomen dat er bezuinigd wordt op haar kerntaken, niet in geld, niet in middelen, niet in mankracht, niet in kwaliteit en niet in opleiding.

Behoud van deskundigheid en onafhankelijkheid zullen ook in de komende periode prioriteit nummer 1 zijn. Het uitbouwen en binnen een afzonderlijke bedrijfsstructuur brengen van de aanvullende dienstverlening is een passend antwoord op vragen van de klant. Deze veranderingen vragen erom de statuten en reglementen van stichting en bestuur tegen het licht te houden.

Behoud van klantvriendelijkheid en monumentbetrokkenheid staan op nummer 2. Een nadere differentiatie van producten is nodig om de klanten maatwerk te kunnen blijven bieden. Een goede begeleiding van de klant is essentieel. Het opstellen van een helder overzicht van alle diensten en wat de klant met een product binnen monumentenzorg kan, maakt hiervan onderdeel uit.

Behalve het antwoord geven op marktontwikkelingen speelt ook de vraag: specialiseren of generalist blijven? MWU neigt naar het behoud van de eerste lijns-preventieve zorg, waarbij het inhuren van extra expertise in voorkomende gevallen natuurlijk altijd mogelijk is. Samenwerken is vooral van belang ten aanzien van provincie-overstijgende klanten, objecten of problemen. Daarnaast zal MWU vanzelfsprekend inspelen op veranderingen in monumentenzorg, zoals MoMo en actuele thema's als Erfgoed en Ruimte, en haar stenen daaraan blijven bijdragen.

Colofon

**Monumentenwacht Utrecht in perspectief
is een uitgave van Monumentenwacht Utrecht**

monumentenwacht **mw** utrecht

Tekst, fotografie en grafische vormgeving
TasT, projecten voor tastbaar erfgoed

PROJECTEN
VOOR **TasT**
TASTBAAR ERFGOED

Cartoon achterzijde
Jan Ibelings, www.karikaturist.nl

Eindredactie
Wichert van Dijk, Stichting Monumentenwacht Utrecht

Bij het tot stand komen van deze nota zijn eigen kennis en
opvattingen getoetst bij experts, klanten, bestuurders en collega's.

Onze dank gaat uit naar iedereen die aan de totstandkoming van
deze nota heeft meegewerkt of bijgedragen.

Op de titelpagina

De mascotte van Lunetten († 2011).

De haan staat symbool voor de waakzaamheid van MWU.

De partners van MWU

provincie :: Utrecht

Prins Bernhard
Cultuurfonds

DE W'S VAN MONUMENTENWACHT

WACHT
WERKT
WIJST DE WEG
WAAKT
WAARSCHUWT
WAARBORGT

